

Staten, og at der altsaa — i det Mindste var det min Opfattelse af Udtalelsen — med Dette kunde forebæres Bederlag for de Offre, denne kom til at bringe efter § 6; men et saadant Bederlag faaer Statskassen efter Lovbkaftet, og sandsynligviis i langt større Udstrækning, end der vil være tilstrækkeligt til at veie op imod de nævnte Offre, nemlig igjennem den nye Hartkornansættelse for de Bøder, som blive undtagne Skovbrugen. Jeg maa med det Samme nævne et Exempel paa, at man paa en lignende Maade, som Lovbkaftet foreslaaer med Hensyn til Skovgrunden, har ved Lovbestemmelser for høiet Eiendommens Værdi, uden derfor at kræve noget særligt Bederlag af den Enkelte. Det er ikke længe siden, at Rigsdagen har billiget Bestemmelser i Loven af 19de Februar 1861, der fuldstændigt hævede den Fæstetvang, som indtil da havde paaligget samtlige Landets Selveiergaarde. Der er intet Spørgsmaal om, at Tritagelsen for denne Tvang var et væsentligt Gode for de paagjældende Eiendomme; men jeg har aldrig hørt Nogen løfte sin Stemme for, at der skulde gives et Bederlag for denne Frihed. Tvangen var i sin Tid paalagt i det Almindeliges Interesse; i alt Fald troede man det; men da man i 1861 ikke mere ansaae den for nødvendig, hævede man den, uden at, mig bekendt, Nogensomhelst saaldt paa at ville forlange Bederlag derfor. Jeg tror overhovedet, at det vilde føre ganske overordentligt vidt, dersom man, hver Gang man vedtog Forandringer i de gjældende Lovbestemmelser, som kunde have Indflydelse paa enkelte Eiendommers Værdi, ved Siden deraf vilde give sig til at undersøge, hvor stor en Fordeel de enkelte Eiendomme fik deraf, og hvad Staten skulde forlange som Bederlag derfor. Man maa dog fastholde, at disse forskjellige Indskrænkninger i den Enkeltes Ret til at raade over sin Eiendom kun ere paalagte i det Almindeliges Interesse.

Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (R. Jensen) ansøgte blandt Andet, at den i Lovbkaftet foreslaaede Bøde for den Enkelte — saaledes kan man gjerne betegne det, at den nye Skjæbning skal finde Steb paa Bedkommendes Beføstning — efter hans Mening var principstribdig; men Sagen er jo netop den, at det paa den ene Side vilde

være noget bebyrdende for det Offentlige at paatage sig en saadan stykkevis Matriculering, og paa den anden Side vil denne i Reglen have saa Meget ved sig af en Udskytnings Natur, at man uden Ubillighed kan forbre Omkostningerne dertil afholdte af den Enkelte, ligesom man allerede nu fordrer, at Bedkommende selv maae bære samtlige Omkostninger ved enhver Skjæbningens Forandring, hidrørende fra Udskytning. Det vil vistnok meget sjældent være Tilfældet, at Forlangendet om at undrage Skovstrækninger fra Skovtvingen vil komme til at gjælde fuldt samlede Matriculenummere, men det vil vistnok i Reglen være Dele og Stykker af saadanne, som man paa den Maade vil søge at faae undtagne Skovtvingen, og Matriculforretningen kommer altsaa, som jeg allerede har nævnt, til at indeholde Meget af en Udskytning. Naar det sidst nævnte ærede Medlem formeente, at en Skovgrund, som man for Fremtiden vilde benytte til Agerbrug, ikke maatte anvendes til at forstørre et Landbrug ud over en vis Størrelse, har han dog muligviis ikke havt Blikket fuldkomment heftet paa, at Forholdene undertiden endog gjøre det ganske nødvendigt, at den paagjældende Grund maa indlemmes i et allerede bestaaende Landbrug uden Hensyn til dets Omfang. Naar Skoven f. Ex. ligger som en Enclave midt inde i en Landeieendoms Marker, vilde det dog være urimeligt og ubilligt at forlange, at den skulde drives som et særligt Landbrug for sig, efterat Skoven var ryddet. — Dersom de nævnte Bestemmelser om Dispositionsretten over Bondejord ikke strakte sig videre end til et Forbud for Hovedgaardseieren til selv at drive nogen Deel af det Fæstegods, som hører til Eiendommen, vilde det ærede Medlems Bemærkninger om disse Forhold idetmindste tildeels kunne tiltrædes af mig, men Forholdet er jo ikke saaledes. Forbudet er et absolut, idet en Hovedgaardseier ikke maa bruge Bondejord, selv om denne ligger i en heel anden Provinds af Landet. Dersom man altsaa i Lovbkaftet vilde indføre en Bestemmelse som den, der er foreslaaet af det ærede Medlem, vilde det være ganske det Samme som at forhindre samtlige Ciere af Hovedgaardsjord her i Landet fra at indtage Jord,